

วัดควนชะลิก

กริธาพล ภรรยาภาณุจัน

เจดีย์และหอผ้าพระบาทจำลองบนยอดเขาควนชะลิก

วัดควนชะลิก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลควนชะลิก อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นวัดโบราณ วัดหนึ่งของอำเภอหัวไทร มีประวัติเกี่ยวกับชื่อของชุมชนว่า สมัยพันปีมาแล้วที่รอบๆ ควนชะลิก ซึ่งเป็นเขาสูงเล็กๆ มีน้ำล้อมรอบควน ทำให้มีลักษณะเป็นเกาะอยู่กลางน้ำ พระมหาพอง วัดควนชะลิกได้ให้ความหมายว่า ชะลิก มาจากคำว่า ชล หรือ ชละ แปลว่าน้ำ หรือเดิมปัจจุบัค หมายถึง บริบูรณ์ ชะลิก จึงหมายถึงบริบูรณ์ด้วยน้ำ ควนชะลิกจึงมีความหมายว่า เป็นเนินเขาที่มีน้ำบริบูรณ์ แต่บางท่านบอกว่า แต่เดิมควนลิก เพราะมีน้ำอยู่รอบแล้วเปลี่ยนมาเป็นควนชะลิก

ประวัติ เล่าต่อๆ กันมาว่า เดิมมีพระภิกษุชรารูปหนึ่งชื่อ ตาขรัวขาว ได้มาตั้งสำนักสงฆ์ขึ้นที่ควนชะลิก แล้วต่อมาตั้งเป็นวัดราว พ.ศ. ๒๑๒๓ ตรงกับสมัยพระมหาธรรมราชา กษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งครองราชย์ระหว่าง พ.ศ.๒๑๑๒-๒๑๓๓ และได้วิสุคามสีมา เมื่อ พ.ศ.๒๑๔๓ ตรงกับสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีอายุ ๔๐๐ ปีเศษ มีเจ้าอาวาสพองจำกันได้ดังนี้

๑. หลวงพ่อกลับ
๒. หลวงพ่อคำ
๓. หลวงพ่อสีจันทร์

พ.ศ.๒๔๕๕

๔. หลวงพ่อเลื่อน	พ.ศ.๒๔๕๙
๕. หลวงพ่อดำ จานิสโร	พ.ศ.๒๔๘๐
๖. หลวงพ่ออินทร์	พ.ศ.๒๔๘๑
๗. พระอธิการจันทร์	พ.ศ.๒๔๘๓
๘. หลวงพ่อติงจู	พ.ศ.๒๔๘๗
๙. พระครูหืด อติเมโธ	พ.ศ.๒๕๒๒
๑๐. พระจำย อพัญญู รักษาการเจ้าอาวาส	พ.ศ.๒๕๒๒ - ๒๕๒๔
๑๑. พระครูโสภิตธรรมารักษ์	พ.ศ.๒๕๒๔ - ๒๕๕๐
๑๒. พระอธิการน้อย นันทสีโล	พ.ศ.๒๕๕๐ - ปัจจุบัน

โบราณสถานที่สำคัญ

๑. อุโบสถ ไม่ปรากฏ พ.ศ. ที่สร้าง เป็นอาคารไม้ไม่มีฝาผนังเป็นอาคารโบราณ ไม่ได้ใช้ตะปูแต่ใช้วิธีเจาะไม้ และใช้สลักแทนตะปู ตั้งอยู่บนเนินสูงที่ปรับพื้นที่แล้ว หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผาที่หน้าบันโดด้านตะวันออก มีลวดลายปูนปั้นเป็นรูปราหูอมจันทร์อยู่กลาง ข้างๆ ซ้ายขวา มีรูปกนิษฐข้างละ ๑ ตัว มีกนกลายไทยประกอบรูปนางฟ้า ครึ่งตัวอยู่วงนอก

มีปูนปั้นขนาดเล็กอยู่บนเชิงชายระหว่างหลังคากลางกับกระเบื้อง จำนวนภาพประมาณ ๔๐-๕๐ ภาพ แสดงถึงความเชื่อ วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น นิทานพื้นบ้าน เช่นภาพจาก ความเชื่อว่าโลกนี้ตั้งอยู่บนหลังปลาอานนท์ ภาพจากนิทานพื้นบ้านเรื่องนางสิบสอง เรื่องลักษณะนางค์ เป็นต้น

อุโบสถดังกล่าว ชำรุดมุงฟุ้งไปตามกาลเวลา ซึ่งกรมศิลปากรได้บูรณะซ่อมแซมทั้งโครงหลังคาและพื้น แต่ยังคงรักษาสภาพเดิมไว้

อุโบสถ วัดคานชะลิก

๒. **เจดีย์ทรงลังกา** เล่ากันว่า สร้างในสมัยหลวงพ่อเลื่อนเป็นเจ้าอาวาส โดบสร้างไว้บนยอดเขาควนชะลิก ก่อด้วยอิฐถือปูนสูงประมาณ ๑๕ เมตร ดูเด่นเห็นแต่ไกลๆ ช้างในบรรจุก้าวแหวนเงินทองของมีค่าจำนวนมาก ต่อมาพระครูหืด อติเมโธ เจ้าอาวาส ได้ชักชวนชาวบ้านร่วมกันสร้างบันไดที่เมนต์ขึ้นไปยังเจดีย์บนยอดเขา จำนวน ๒๖๔ ขั้น ทำให้สะดวกในการขึ้นไปนมัสการ

เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๕ เกิดวาตภัยแหลมตะลุมพุก ทำให้องค์เจดีย์ได้รับความเสียหายมาก และมีคนร้ายขึ้นไป ขุดเอาของมีค่าในเจดีย์ได้ไปส่วนหนึ่ง ทางวัดจึงใช้ปูนที่เมนต์โบกทับ และทำการบูรณะเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๗ ต่อมาเกิดชำรุด ที่ปล้องโคนปูนกะเทาะพังไปแถบหนึ่ง จึงมีการซ่อมแซมใหม่อีกเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓ (ดูรูป)

๓. **รอยพระพุทธรูปจำลอง** สร้างด้วยโลหะทองเหลือง โดยนายน้อม อุปรมัย ส.ส.นครศรีธรรมราช เป็นผู้สร้างถวายเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐ มีอักษรจารึกด้านข้างฐานฝ่าพระบาททั้งสองข้าง ช้างซ้ายจารึกว่า "ขอให้พี่น้อง ช่วยสืบทอดพระพุทธรูปศาสนาอยู่ชั่วฟ้าดินสลาย" ด้านขวาจารึกว่า "นายน้อม อุปรมัย ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๐๐" เดิมพระพุทธรูปจำลองประดิษฐานอยู่ในมณฑป ที่สร้างด้วยไม้แบบง่ายๆ และต่อมาเกิดชำรุด ทำให้ฝ่าพระบาทชำรุดไปด้วย จึงได้มีการบูรณะใหม่ให้มั่นคงถาวร เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓

๔. **หอไตร** เป็นอาคารไม้ทรงจัตุรัส หลังคาลาดทั้งสี่ด้าน (ดูรูปก่อนบูรณะ) มีขนาดเล็ก ปลูกไว้กลางสระน้ำ หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา ตัวอาคารใช้สลักไม้แทนตะปู เช่นเดียวกับอุโบสถ แสดงถึงความเก่าแก่ของอาคาร ใช้เป็นที่เก็บสมุดข่อยเป็นตำราที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาจำนวนมาก แต่ได้สูญหายไปจนหมดไม่เหลือเป็นหลักฐาน ให้เห็น และตัวอาคารได้ชำรุดไปตามกาลเวลา จึงได้มีการสร้างขึ้นใหม่เป็นอาคารไม้ เสาลงดินเป็นเสาปูน มีขนาดโตกว่าเดิมประมาณครึ่งเท่า เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๓

หอไตรวัดควนชะลิก ก่อนบูรณะ

หอไตรวัดควนชะลิก บูรณะใหม่

๕. **วิหารเก่า** เป็นอาคารไม้ทรงไทยไม่มีฝาผนัง หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา ตัวอาคารไม้ใช้ตะปูแต่ใช้ไม้ สลักแทน บังบอกถึงสถาปัตยกรรมแบบเก่า และชำรุด ได้มีการบูรณะให้ใหม่เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๗

